

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра слов'янської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

В.Я.Звиняцьковський

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання російської мови як іноземної

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 035 – філологія

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 035.034 – Мова та література (російська)

Переклад (українська, російська, польська)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

(назва спеціалізації)

факультет філології та масових комунікацій

(назва факультету)

2020 –2021 рік

Робоча програма Методика викладання російської мови як іноземної для студентів за напрямом підготовки Філологія, спеціальністю 035 Мова та література (російська), Переклад (українська, російська, польська)

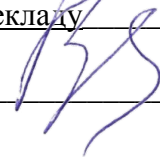
„27” серпня 2020 року

Розробники: Голоцукова Ю.О., к.філол.н., старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології та перекладу

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології та перекладу

_____ В.Я. Звinyaцьковський

“27” серпня 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 - Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна навчальна дисципліна	
	Напрямок підготовки 035 - Філологія (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 035- <u>Мова та література (російська), 035 <u>Переклад (українська, російська, польська)</u></u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>Использование компьютерних технологий в преподавании РКИ</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 9	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Лекції	
		28 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		119 год.	- год.
Індивідуальні завдання: год. 1			
Вид контролю: іспит			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 45%

2. Мета та завдання курсу

МЕТА: вивчення основних принципів методики викладання російської мови як іноземної; формування знань про основні прийоми навчання вимові, лексиці, граматиці; знайомство з основними рисами подібності та відмінності в системі російської та іноземних мов; формування знань про прийоми навчання основним видам мовної діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма); вивчення способів вдосконалення комунікативної, лінгвістичної і соціокультурної компетенції іноземних слухачів; вивчення способів використання аудіовізуальних та технічних засобів навчання.

Завдання курсу:

- дати студентам знання з російської мови та методики викладання, необхідні і достатні для їх педагогічної діяльності;

- познайомити з сучасними методами і прийомами навчання і сформувати вміння ефективно і творчо застосовувати їх на практиці;
- дати знання про основні риси подібності та відмінності в системі російського і іноземного мов, уявлення про типові помилки іноземних студентів в російській мові, шляхи їх попередження та виправлення.

Студент повинен знати:

- основні принципи методики викладання української та російської мов як іноземних;
- прийоми навчання вимові, лексиці, граматиці;
- прийоми навчання основним видам мовної діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма);
- способи використання аудіовізуальних та технічних засобів навчання.

Студент повинен уміти:

- ефективно і творчо застосовувати на практиці основні принципи методики викладання української та російської мов як іноземних;
- на основі вивчених методичних принципів удосконалювати комунікативну, лінгвістичну і соціокультурну компетенцію іноземних слухачів;
- сформувати у них уявлення про основні риси подібності та відмінності в системі українського, російського та іноземного мов і про типові помилки в українській і російській мові, а також шляхи їх попередження та виправлення.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Основні методичні принципи. Навчання вимовленню, граматиці, лексиці

Тема 1. Методика - теорія навчання російської мови як іноземної.

Основні принципи методики.

Навчання і виховання. Діяльність і її будова. Мовні навички і мовленнєві вміння. Принцип комунікативності. Види мовленнєвої діяльності. Мовний матеріал. Метод навчання. Мета навчання. Функціональний підхід до відбору і подачі мовного матеріалу. Ситуативно-тематичне уявлення матеріалу. Вивчення лексики і морфології на синтаксичній основі. Концентричної розташування навчального матеріалу і виділення етапів навчання. Принцип свідомості. Принцип обліку рідної мови.

Тема 2. Навчання вимові.

Завдання навчання вимові. Організація навчання вимові. Методи навчання вимові. Прийоми постановки російських звуків. Постановка вимови слова. Навчання інтонації. Фонетичні вправи.

Тема 3. Методика роботи над граматичним матеріалом.

Питання про необхідність граматики для практичного оволодіння мовою. Навчальний граматичний матеріал. Граматика як об'єкт засвоєння. Способи подання граматичного матеріалу в підручниках. Система мовних зразків. Граматичний матеріал на уроці.

Тема 4. Навчання лексиці.

Лінгвістичні основи навчання лексиці. Основні етапи роботи над новою лексикою. Планування і організація лексичної роботи на уроці.

Змістовний модуль 2. Навчання видам мовленнєвої діяльності. Лінгвокраїнознавство.

Тема 5. Навчання усного мовлення.

Мета навчання усного мовлення. Вимоги до матеріалів для навчання усного мовлення. Вправи для навчання усного мовлення. Форми роботи над усним мовленням. Роль викладача в навчанні усного мовлення.

Тема 6. Навчання читання.

Змістовий модуль 2. Навчання видам мовленнєвої діяльності											
Тема 1. Навчання усного мовлення	4	2	2								
Тема 2. Навчання читання	2	2									
Тема 3. Навчання писемного мовлення	4	2	2								
Тема 4. Мова і культура в навчанні російської мови як іноземної	2	2									
Тема 5. Засоби навчання російській мові як іноземному. Структура уроку російської мови як іноземної.	3	2	2								
Разом за змістовим модулем 2	16	14	16								
Разом:	36										
Модуль 2											
ІНДЗ					1						
Разом годин	180	28	32		1	119					

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика - теорія навчання російської мови як іноземної. Основні принципи методики.	2
2	Навчання вимові.	2
3	Методика роботи над граматичним матеріалом.	2
4	Навчання лексиці.	2
5	Навчання усному мовленню	2
6	Навчання читанню	2
7	Навчання писемного мовлення	2
8	Мова і культура в навчанні російської мови як іноземної	2
9	Засоби навчання російській мові як іноземній. Структура уроку російської мови як іноземної.	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Социокультурный подход в обучении РКИ	23
2	Текст в практическом курсе РКИ	23
3	Составление индивидуальных программ по обучению РКИ.	23
4	Составление учебных текстов по РКИ.	23
5	Разработка фреймов (например, фреймовое представление лексики по темам типа «Университете» или по выбору студента).	27
	Разом	119

9. Індивідуальні завдання

1. Укладання термінологічного словника.
2. Робота з першоджерелами.
3. Укладання тестів.
4. Читання періодичної літератури за фахом.
5. Реферування статей з теорії, методології та історії мовознавства.
6. Анутовання статей з теми, що вивчається.
7. Использование компьютерных технологий в преподавании РКИ (составление компьютерных тестовых заданий на уроках РКИ и т.п.)
8. Составление заданий с учетом национальных психотипов обучающихся.
9. Составление учебно-речевых ситуаций на уроках устной практики РКИ.
10. Составление Рабочих тетрадей по основным видам речевой деятельности.

10. Методи навчання

Навчальні лекції, семінарські і практичні заняття, реферування наукової літератури, складання розширених конспектів з теми.

11. Методи контролю

Контрольні і тестові роботи, оцінки за підготовку до практичного заняття, оцінки за роботу з першоджерелами, оцінки за реферати і виконані індивідуальні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
30				45						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного

13. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, науково-методична література, комплекс навчально-методичної літератури, навчальний комплекс «Русский язык для всех», електронні навчальні посібники.

14. Рекомендована література

1. Азимов Э.Г. Использование компьютера в обучении русскому языку как иностранному / Э.Г. Азимов. - М.: «Русский язык», 1989. - 76с.
2. Акишина А.А. Игры на уроках русского языка / А.А.Акишина. - М.: «Русский язык», 1988. - 97 с.
3. Акишина А.А. Учимся учить. Что надо знать о преподавании русского языка / А.А.Акишина, О.Е.Каган. - М.: «Русский язык», 1997. - 292 с.
4. Антонова Ф.Н. Формы контроля при обучении произношению/ Ф.Н. Антонова - М.: МГУ, 1988 . - 127 с.
5. Арутюнов А.Р. Коммуникативная методика русского языка как иностранного и иностранных языков (Конспект лекций) / А.Р. Арутюнов – М.: ИРЯП, 1992.- 147 с.
6. Баева Т.Т. Лекции по курсу «Методика преподавания русского языка как иностранного» / А.Р. Баева - С-Пб.: РТГМИ, 1995. - 173 с.
7. Брагина А.А. Лексика языка и культура страны. Изучение лексики в лингвострановедческом аспекте /А.А. Брагина - М.: «Русский язык», 1986. - 175 с.
8. Брызгунова Е.А., Звуки и интонации русской речи / Е.А. Брызгунова – М.: МГУ 1981. 237 с.
9. Бутакова Е.А. Развитие лексических умений иностранных студентов- филологов на основе текста по специальности / Е.А. Бутакова - С-Пб.: РТГМИ, 1996. - 6 7 с.
10. Верещагин Е.М. Язык и культура / Е.М.Верещагин, В.Г.Костомаров В.Г. - М.: «Русский язык», 1990., 246 с.
11. Вишнякова Л.Г. Использование деловых игр в преподавании русского языка иностранного / Л.Г. Вишнякова - М.: МГУ, 1987. - 108 с.
12. Василенко Е.И. Методические задачи по русскому языку / Е.И. Василенко., В.В. Добровольская – СПб.: РТГМИ, 2003. – 158 с.
13. Капитонова Т.И. Методика обучения русскому языку как иностранному на этапе предвузовской подготовки / Т.И. Капитонова – СПб.: РТГМИ, - 2006.
14. Леонтьев А.А. Место интенсивных методов в обучении иностранным языкам / А.А. Леонтьев - М.: 1997. - 234с.
15. Любимова Н.А. Обучение русскому произношению. Артикуляция. Постановка и коррекция русских звуков / Н.А. Любимова - М.: «Русский язык», 1982. – 215 с.
15. Милославский И.Г. Зачем нужна грамматика? / И.Г. Милославский - М.: МГУ, 2000. – 158 с.
16. Половникова В. И. Лексический аспект в преподавании русского языка как иностранного на продвинутом этапе / В. И. Половникова - М.: «Русский язык», 1988. – 236 с
17. Слесарева И. П. Проблемы описания и преподавания русской лексики / И. П. Слесарева - М.: 1990. – 387 с.
18. Щукин А. Н. Методика преподавания русского языка как иностранного / А. Н. Щукин - М.: 2003. – 326 с.